

LISTEK.

Cvet ljubezni.

(Spisal Januš Golec).

(Dalje.)

Pa saj radlski Step ni bil samo čislan in ljubljen od domačih, ampak daleč na okrog. Vsak izmed pogrebcev je pri povratku iz pokopališča potožil sosedu: „Skoda ga je, bil je dober sosed, vsakemu je šel na roko“.

Vse nekako pusto in prazno je bilo pri Stepovih brez očeta, eden drugega so se ogibali. Joško ni ukal ne pel. Vančko še rože niso več veselile, ni jih povijala ob nedeljah in Joško je hodil v cerkev brez šopka. Dolgo je trpelo, predno so vsaj nekoliko pozabili očeta.

Preteklo je mesec dni po očetovi smrti. Poletnega sobotnega večera je stopala Vančka z grabljami v hrib, da bi pomogla pograbit Jošku klajo, ki jo je nakosil za nedeljo. Joško je vlekel koso na široko; ko je ugledal Vančko, je postal, izvlekel kamen iz vodorja in brusil; pogledal je pač Vančko, a ogovoril je m. Ona pa je molče grabila za njim.

Mesec je priplaval na nebeški obok in domači čuvaj murček, ljubljene rajnega očeta, je tako mlo gledal na dvorišču. Žalostni u...u...u se je ponovil in donel votlo. Vančki se je stžilo. Postala je, prišla za predpasnik in si obrisala solzo, ki jej je ušla pri spominu ga očeta. Mrak je sedal kar vidno na zemljo. Joško je nehal kositi, se približal Vančki in jo skrivnostno doneče zaprosil: „Vančka, daj meni grablje, jaz bom potegnil bolj na dolgo“. Prijel je z roko za ročaj grabelj, a ona jih ni izpustila, ampak ga mlo pogledala. Zopet se jej je pocedila solza po licu in kanila Jošku na roko. Kdo bi popisal utis, ki ga je bila napravila solzna kaplja iz očesa napol sirote na Joška, ki je bil popolna sirota? Vančka je povsila oči, Joško pa jo je pogledoval sočutno, ni mogel izpregovoriti, nekaj ga je tiščalo za grlo. Dolgo sta se pogledovala in povešala oči. Joško se sam ni zavedal, da je spustil grablje in prijel Vančko za roko. Ni mu je branila, ampak mu jo krepko stisnila — razumela sta se, saj sta bili njuni srii sorodni.

„Sirota si, Vančka“, je začel Joško, „pa le napol, saj imaš še mater, glej, kedaj sem pa že jaz — popolnoma.“

Tudi Vančka je spustila grablje, sklonila glavo na Joškove prsi in glasno zaihtela. Tako čudno jej je postalo. Bila je žalostna, pa zopet tajno vesela, ker jo je tolažil tako lepo on, ki mu je bila tako udana. Položil jej je roko okrog pasu, stisnila se je k njemu kot otrok k materi in bilo jej je nepopisno — dobro... Mesec je vozil dalje svojo pot, murček je zopet zatulil svoj pretresujoči u...u...u, zdrnila sta se oba ljubeča otroka. Vančka se je izvila iz objema, Joško pa je pobral grablje in začel vleči na dolgo. Govorila nista, prepolno je bilo njuno srce. Vančka tudi jokala ni več, ko je stopala domov za Joškom, ki je nosil težko naložen koš trave.

Joško je odhitel v hlev in še opomnil Vančko: „Jutri bo nedelja“. Ona je odšla v kuhinjo, pomagat materi. Pa še na večer je natrgala šopek, povila v njega dolg rožmarinov vršič, ga namočila v kozarec vode in postavila do jutra na okno za — Joška.

Večerja taisti večer Vančki ni šla v slast, le bolj na videz je zajemala zavoljo drugih. Tudi Joško je odložil žlico med prvimi. Ponoči pa je brlela dolgo luč v Vančkini sobi, in tudi, ko jo je ugasnila, je še jokala, ne za očetom, sama ni vedela zakaj. Oba pa, Joško in Vančka, ki sta spoznala tisto noč, da je njuna

ljubezen nekaj drugega, nego ljubezen med bratom in sestro.

Drugo jutro v nedeljo pa jo je mahal Joško zopet s šopkom na prsih v cerkev; bil je vesel, pa tudi ponosen, ker se je zavedal, da ljubi njega, siroto, dekle, ki je prvo v fari.

Srečni časi so zavladali zopet na Stepovini; srečna pa nista bila samo Joško in Vančka, ampak tudi mati, kateri je bila vseč ljubezen rejenca in hčere; zakaj: oba je ljubila kot — otroka.

Fantje so ukali že par večerov po hribih in grabah, zbirali so denar za godce, domača godba naj bi jih spremljala v četrtek na nabor. Joško je dal krono, Ker je bil med prvonaborniki, pa je ni spustil kot drugokrat, z veseljem iz rok, vest mu je namreč pravila: Fant, potrjen boš, potem bode pa konec tvoje tihe sreče, ali vsaj stradal je boš dalje časa. Vančki tudi ni bilo vseeno; nekako tesno jej je bilo pri sreč, ko se je odpravljal Joško na nabor, saj je slišala v nedeljo župana, ko je rekel g. kaplanu: „Pa jim povem, gospod, če nobeden drugi ne bo ostal, Stepov rejencec pa gotovo. Močen in lepe rasti je, da malo takih“. Ponosna je bila Vančka na to hvalo, pa strah jo je stresel, češ: tri leta ga ne bo doma.

Že v sredo popoldne je začela povijati šopek, velik, večji kot navadno nedeljo ali svete. Joško bi naj nosil najlepšega, saj je tudi fant za to. Njen trud ni bil zaman; poznalo se je, da ima Vančka, četudi hči planin, vendar le nekaj okusa. Šopek ni bil znešen iz vseh rož in zelenja, vrtnega in zaplotnega, ampak rudeč in bel. V sredi pa je ponosno bingljaj rožmarin, potresen z zlatimi penami. Sama mu ga je pripela, ne prišla na suknjo že na vsežgodaj.

Zvečer pred naborom Joška ni bilo doma, mudil se je med fanti, kdo mu bi naj pa to tudi zameril? Vrnil se je pozno in ugledal že od daleč, da ima Vančka še luč. „Kaj neki dela tako dolgo, navadno je legla takoj po večerji?“ se je vpraševal Joško. „Šopek, šopek mi napravlja“, jo je zagovarjal sam pri sebi, „mogoče ga dobim že nočoj“.

Stopal je trdih korakov po dvorišču, zakašljaj pod Vančkinim oknom in postal. Čakal je, zaman, ni se odprlo. Čuti ga je morala, je menil, zakaj pa ima še luč, ali mar ni čakala njega? Počakal je še nekoliko, zakašljaj pa ni v drugič, tudi potrkal ni, preponosen je bil, vsiljevati se ni hotel, on — sirota. Pa je odšel nevoljni korakov, češ: huda je, ker me ni bilo k večerji, ker sem se tako zapoznil. Prvič, odkar je vzljudil Vančko, so stopili Jošku dvomi v srce: ali mi je to malenkost res tako zamerila? Ne, ne, se je zopet tolažil; kako bi mi pa tudi odprla, saj še nisva govorila nikoli ponoči in pod oknom? Pa kaj, če še šopka ne dobim, edini bom — brez njega, to bi bilo pa vendar le prekruto maščevanje? Ni prosil šopka po drugod, akoravno mu jih je bilo več ponujenih. Tudi dveh ali treh ni hotel nositi kot drugi, ker je ljubil le eno dekle in le od nje je pričakoval najlepšega, on, sirota. Taki in enaki dvomi so vstajali v ljubečem Joškovem sreč, pobijal jih je, se jih hotel otresti, pa ni šlo, vstajali so znova, s podvojeno silo, čim bolj jih je skušal zatreti. Luč je še vedno brlela v Vančkini sobi, pa plamen je švigal samo še sunkoma: Joško je vse dobro videl iz hleva. Svignil je še parkrat, nato pa se zakrilo Vančkino okno v nočno tmino.

Joško je zlezal na slamo, si vlekel odejo čez glavo, pa še-le proti jutru je zadremal in vstal, zmuden od ljubezenskih dvomov.

Pa bili so ti dvomi nepodprti, brez vzroka je sumnil izvoljenko. Vančka ga je res čakala, tudi slišala je njegove korake, pa jokala je tedaj na postelji, jokala zavoljo njega, ki bo moral na nabor, Se odprla bi mu bila in povedala, da je šopek že povezan, a branile so ji solze in teh ni privoščila Jošku.

Nevoljen se je napravljaj drugo jutro Joško, ker je zastoj iskal na oknu šopek, pa tudi Vančke ni bilo videti nikjer. Stopil je v hišo po zajutrek in suknjo. Vrata na omari so zaskripala, šopek prihitel na suknjo je pozdravil Joška in razvedril njegov čmerni obraz. Kar zaukal bi bil samega veselja, ko si je oblačil suknjo. Vsi nočni dvomi so bili na mah pobiti. Vančka ga še vedno ljubi, ni huda, in ta zavest je delala Joška tako neizmerno srečnega, še zajtrkovati ni mogel radosti.

Mati so mu podarili par kronic za na pot, kako materinsko so zacingljale v žep, a Vančke ni bilo še nikjer. Nato so ga pokropili mati še z blagoslovljeno vodo, ga prekrizali in mu segli v roko z opominom: „Joško, le pameten bodi, ne, da bi se ga preveč, ali pa da bi se s kom skavsaj. Pri sv. maši pa lepo molj, da ne bi ostal.“

Hvaležen, ker so ga krušna mati obdarili, ponosen na šopek, pa tudi nekoliko vznemoljen, je stopal Joško proti hlevu, oči so mu švigale okrog. Vančke pa ni bilo. Pogladil je še konja v hlevu, se ozrl, če je vse v redu, in odprl svojo kamrico, da bi vzel klobuk. Oko mu je zažarelo veselja, ko je vstopivši, zagledal na svoji postelji — Vančko, ki jo je že tako dolgo in nestrno iskal. Pogledala ga je, povsila oči in solza ji je kanila na predpasnik.

Priskočil je Joško, se vsedel zraven nje, jo objel okrog vratu in v enomer vpraševal: „Zakaj jokaš, dekle moje, bodi vesela, glej, kako lep šopek si mi podarila?“ Pa komaj je izgovoril te besede, sramoval se jih je, tudi on ni bil vesel, še njega, fanta, je obšla skrivna notranja boleat.

Vančka se je privila tesneje k njemu, mu položila glavo na prsi in proseče zašepetala: „Joško, molj, da te ne vzamejo, kaj bi počela jaz 3 leta brez tebe“.

Jošku so trgale te besede srce, rad bi bil tolažil revico, ki je tako čutila z njim, pa le tja v en dan je govoril: „Vančka, nič se ne boj, saj bom molj, pa saj je več drugih, mene bodo že pustili“.

„Čas je, draga Vančka“, se je vzbudil Joško iz sanj, „moram, da ne zamudim maše.“ Podal je Vančki roko, poljubila ga je na čelo, ga pokrizala kot mati in mu stisnila za na pot nekaj prihranjenih desetic.

Odšel je, pa ni ukal, odhajaje z doma, njegove misli so se mudile pri Vančki, o kateri je snoči tako po nedolžnem dvomil. — Prisostvoval je sveti maši, ki so jo najeli naborniki, in molil goreče in pobožno po naročilu Vančke ter krušne matere. Po končani sveti maši pa je zagodla godba v korak in z županom na čelu so odkorakali pevajoč v Marnberg.

Tudi Jošku so pregnala pihala otožnost, ukanje tovarišev ga je navdušilo, zavriskal je tudi on in pel naprej na željo vseh pri pesmi, ki so jo zakrožili.

Fantje iz drugih far in občin so gledali, ko so jo primahali Remšničani polnostevilno z domačo godbo k naboru. Pa še bolj zavidljivo so gledali po končanem naboru drugi župani remšniškega, ker se je ponašal, da je ostalo njegovih fantov 17, med njimi Stepov Joško, kateremu ni para v celem okraju.

Remšniški fantje so bili veseli, da so se tako moško odrezali; peli in ukali so tudi taisti, ki so ostali, četudi bolj prisiljeno in iz navade. Tih pa je bil korenjak Joško, ne radi sebe, ampak radi Vančke in matere. Kmalu popoldne se je izgubil iz vesele družbe in hitel proti domu. Korakal je počasi, saj se mu ni mudilo nikamur, doma bodo itak zvedeli prehitro. V enomer je skimalav z glavo, tuintam tlesnil z nog ob tla, ko je stopal navkreber proti domu. Željno so ga pričakovali domači, nikakor se ga pa niso nadejali tako rano. Bel listič za klobukom pa jim je povedal že pri vstopu na dvorišče, da bodo izgubili jeseeni Joška — za 3 leta.

(Dalje prih.)

Iz celega sveta.

Poroka dveh gluhonemih. V Graecu se je poročil baron Wolkersperg, posestnik graščine Purgstall pri Skofji Loki, z gđc. Marijo pl. Scheibenhof. Oba poročena sta gluhonema, tako, da se je duhovnik tudi pri poročanju moral poslužiti znamenj, ki jih rabi „jezik“ gluhonemih.

33 let po nedolžnem v zaporu. Dne 2. avgusta 1. 1877 je obsodilo kazensko sodišče v Palermu na Italijanskem poljskega delavca Erazma Vassalo zaradi nekega umora v dosmrtno ječo. Že poprej je bil celi 2 leti v preiskovalnem zaporu. In pred sodnijo je sicer zatrjeval, da ni zakrivil umora, toda to se mu ni verjelo. Še-le sedaj se je posrečilo sorodnikom umorjenega dokazati njegovo nedolžnost. Po 33letni ječi so ga izpustili in po nedolžnem obsojeni starček se je vrnil v svojo domovino. Od svojih sorodnikov je našel pri življenju le še enega svojih sinov. Žena in vsi drugi sorodniki so mu med tem časom že pomrli. Značilno za italijansko pravosodje je, da mu država ni dala nobene podpore, marveč je še moral plačati iz svojega prislužka v kaznilnici celo voznino: vrhu tega bo še moral izvrševati tkalsko obrt, katere se je priučil tekom svojega dolgoletnega zapora. Pri odpustu iz kaznilnice je rekel, da radevolje odpušča vsem, ki so zakrivilili njegovo krivično obsodbo.

Vojska je huda reč. Bolgarsko ministrstvo je izračunalo, da je imela Bolgarska v vojni s Turčijo 313 častnikov in 29.550 vojakov ranjenih. Neznano

kam je izginilo 3139 vojakov. V vojni s Srbijo in Grško je imela Bolgarska 260 častnikov in vojakov 24 tisoč 652 mrtvih, 816 častnikov in 15.306 mož ranjenih, med tem ko je izginilo 4560 vojakov in 69 častnikov. Skupaj je torej izgubila Bolgarska 52.760 mož. Izmed ranjenih bo ostalo 10.000 mož za celo življenje poškodanih.

Krofasti ljudje in voda. Na dunajskem prirodoslovnem shodu je vojaški zdravnik dr. Tausig iz Sarajeva poročal o krofu (golši). Pokazal je vojaški zemljevid, iz katerega je razvidno, katere pokrajine v Avstro-Ogrski so po izkušnjah pri naborih najbolj prizadete vsled krofa. Avstro-Ogrska je glede števila krofastega prebivalstva med evropskimi velesilami na prvem mestu; prekaša nas le Šveica. Na vsakih 1000 nabornikov pride pri nas 29 takih, ki se morajo radi te hibe izključiti od vojaške službe, to je skoro 3%. Najbolj so okuženi alpski (planinski) kraji. Dr. Tausig zastopa mnenje, da krof povzroča gorska voda, kateri manjka neki doslej še neznane sestavine. Razvoj krofa vrhu tega zelo pospešuje rastlinska hrana, mesna hrana pa ga preprečuje ali vsaj ovira. Na ta način si lahko raztolmačimo dejstvo, da se povsod ondi, kjer se gospodarske razmere izboljšajo, opazuje, da je krof izmed prebivalstva izginil ali se pa vsaj omejil. Da primorski prebivalci nimajo krofa, je pripisati okolnosti, da se žive večinoma z mesom morskih živali.

Zemlja se je udrila. Blizu vasi Szymbark v gorliškem okraju na Ogrskem se je pogreznilo 80 oralo gozda s sedmimi hišami vred, ki so stale na zemljišču. Pogreznjeno mesto je zalilo obširno jezero.

Ker se je pogreznjeno vršilo počasi, so se stanovalci dotičnih hiš lahko rešili.

Revščina v Berlinu. Nad 50.000 delavcev brez dela je sedajv Berlinu, kakor poroča nek berolinski list. Dne 4. oktobra se je vršila občinska seja, kjer se je sklenilo, naj prične mestna občina takoj z raznimi deli, ki bi se sicer začela izvrševati še-le čez 5 let. Obenem je sklenil občinski svet prošnjo, v kateri se poziva vlada, naj ustanovi delavsko zavarovalnico zoper brezposelnost. — Berolin je vendar nemško mesto, a se tudi tam kljub nemštvu pase po ulicah uboštvo.

Psi v poštni službi. V Alaski je poštna uprava za zvezo z oddaljenimi rudoljedskimi naselbinami vpeijala pse, ki iz Dawsona oskrbujejo tedensko zvezo s kraji ob Jukan Riverju do Fort Gibbona. Ta proga je dolga 1200 km. Odtod je 14dnevna poštna zveza s Kap Nome, ki je še 900 km dalje in vodi pot po divjih, pustih pokrajinah. Psi oskrbujejo zvezo tudi pozimi. Doslej je v poštni službi do 200 psov. 6—8 psov vleče poštni voz, težak po 100—150 funtov. Pot vodi čez sneg in led in je silno težavna ter nevarna zlasti pozimi, ko divjajo snežni viharji. Za to službo je treba posebno vstrajnega in zanesljivega osobja. Mnogokrat si mora tak revež dati odrezati zmrznjene prste na nogah. Pasja pošta prevozi vsak dan po 53—60 kilometrov dolgo pot in je silno zanesljiva ter točna. Prejšnje čase so morali v divjini ljudje in živali večinoma prenočevati na prostem, sedaj so pa v primerini oddaljenosti postavili barake, kjer so ljudje in živali vsaj pred najhujšim zavarovani. Lahko si je misliti, s kolikim veseljem osamljenici v daljnih rudoljedih vedno pozdravijo prihod pasje pošte, ki jih edina veže z ostalim svetom.